

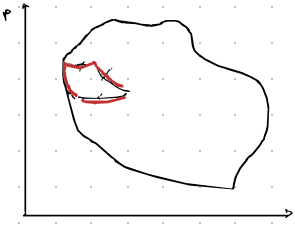
4.3 ENTROPIJA

→ mjera koliko toplina se NE može pretvoriti u rad

- entropija je funkcija stanja!!

Entropija: $dS = \frac{\delta Q}{T}$

• objasnimo preko Carnotovog (reverzibilnog) procesa

* poželjno bi bilo da se Sveiki proces može dokazati kao suma mnogo malih reverzibilnih Carnotovih procesa

za Carnota vrijedi $\frac{-|Q_2|}{Q_1} = \frac{T_2}{T_1}$ * $Q_2 = -|Q_2|$

$$\Delta S = \frac{Q_1}{T_1} - \frac{|Q_2|}{T_2} = \underbrace{\frac{Q_1}{T_1}}_{S_1} + \underbrace{\frac{Q_2}{T_2}}_{S_2} = 0$$

↳ znači entropija JE funkcija stanja

$\Rightarrow \Delta S = \oint_{\text{rev}} \frac{\delta Q}{T} = 0$ Clausiusov teorem

* za realne ireverzibilne procese efikasnost je manja nego za reverzibilne

$$\eta_{\text{ir}} < \eta_{\text{rev}} \rightarrow \left(1 - \frac{|Q_{2\text{ir}}|}{Q_{1\text{ir}}}\right) < \left(1 - \frac{|Q_{2\text{r}}|}{Q_{1\text{r}}}\right) = 1 - \frac{T_2}{T_1}$$

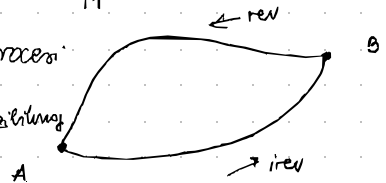
$$\frac{|Q_{2\text{ir}}|}{Q_{1\text{ir}}} > \frac{|Q_{2\text{r}}|}{Q_{1\text{r}}} = \frac{T_2}{T_1}$$

$$\frac{|Q_{2\text{ir}}|}{Q_{1\text{ir}}} > \frac{T_2}{T_1}$$

$$\frac{|Q_{2\text{ir}}|}{T_2} > \frac{Q_{1\text{ir}}}{T_1}$$

$$\frac{Q_{1\text{ir}}}{T_1} - \frac{|Q_{2\text{ir}}|}{T_2} < 0$$

ireverzibilni procesi rastopje se od reverzibilnog i ireverzibilnog

$$\frac{Q_{1\text{ir}}}{T_2} + \frac{Q_{2\text{ir}}}{T_2} < 0$$

$$\Rightarrow \oint_{\text{ir}} \frac{\delta Q}{T} < 0$$

uz Clausiusov TH

doljeemo Clausiusovu nejednakost

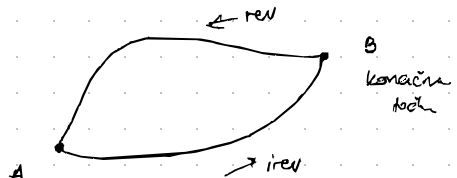
$$\oint_{\text{ir}} \frac{\delta Q}{T} \leq 0$$

⇒ Prirodni procesi se odvijaju tako da se povećava entropija Svemira

i) $\frac{\delta Q}{dT} = 0$ sustav zatvoren $\delta Q = 0$

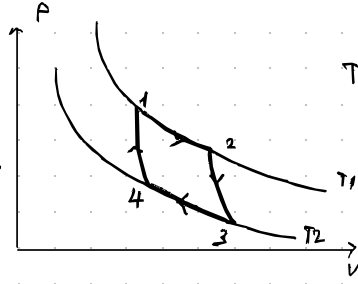
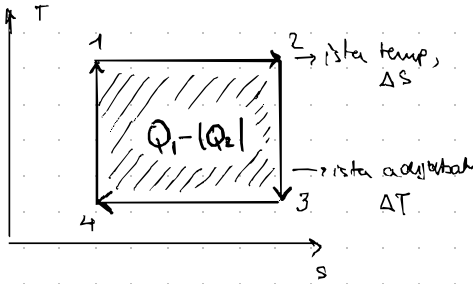
ii) $\Delta S_{\text{rev}} = S_A - S_B$

iii) $\Delta S = \Delta S_{\text{rev}} + \Delta S_{\text{irrev}} < 0$

(i) + (ii) + (iii) $\Rightarrow \underbrace{\oint_{\text{ir}} \frac{\delta Q}{T}}_{=0} + S_A - S_B < 0 \Rightarrow S_A < S_B$ entropija se povećava

Entropija idealnog plina

- 1) $dQ = T \cdot ds$
 $dQ = 0 \Rightarrow ds = 0$
- 2) $T = \text{konst.}$

$$dQ = T \cdot ds = du + PdV$$

$$\Delta S = \int \frac{du}{T} + \int \frac{P}{T} dV = \left| \begin{array}{l} + \text{ formule} \\ du = nC_v dT \\ PV = nRT \end{array} \right| \Rightarrow \Delta S = nC_v \ln \frac{T_2}{T_1} + nR \ln \frac{V_2}{V_1}$$

ENTROPIJA - objašnjenje

općenito za ireverzibilne procese: $\Delta S \neq \int_{\text{irev}} \frac{dQ}{T} < 0$ ovo zapravo znači $dS \geq \frac{dQ}{T}$
 (Clausiusova nejednakost) $\Rightarrow S = \int_{\text{irev}} \frac{dQ}{T} + S_{\text{gen}}$

$$\Delta S_{\text{rev}} + \Delta S_{\text{irev}} < 0 \Rightarrow \int_{\text{irev}} \frac{dQ}{T} + \underbrace{S_A - S_B}_{-\Delta S_{AB} < 0} \leq 0$$

koliko god topline doveli u ireverzibilnom procesu, entropija sustava će se promijeniti isto ili više od toga

Entropija kao funkcija stanja u izoliranom sustavu teži termodinamičkoj ravnotežnoj vrijednosti (maksimum entropije)

➤ sustavu koji nije izoliran može se smanjivati entropija u ireverzibilnom procesu, no samo ako se okolini entropija povećá za barem taj iznos

Boltzman: $S = k \ln(\Omega)$ termodinamička vrijednost stanja

Zadatak 2012/2013)

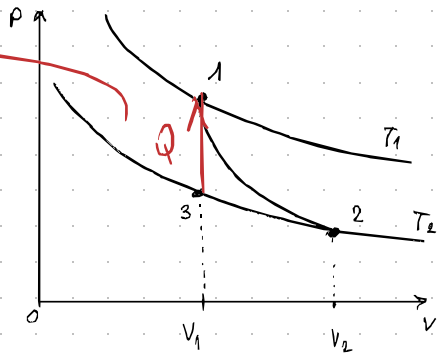
$$n = 1 \text{ mol } [\text{He}]$$

$$t = 10^\circ\text{C} \rightarrow 283\text{K} = T_1$$

$$1) V_1 \xrightarrow[\text{eksp.}]{\text{adij.}} 2V_1 = V_2$$

$$2) T = \text{konst.} \quad V_3 = V_1$$

$$Q = ?$$

$$\text{He} \rightarrow i = 3$$

$$\gamma = \frac{C_p}{C_v} = 1.667$$

jednacište koji vrijede:

adij. proces:

$$TV^{K-1} = \text{konst.} \rightarrow T_1 V_1^{K-1} = T_2 V_2^{K-1}$$

izoterman proces:

$$pV = nRT$$

$$T_2 = T_1 \left(\frac{V_1}{V_2} \right)^{K-1} = \frac{T_1}{2^{K-1}} \rightarrow T_2 = 178\text{K}$$

$$\Delta Q_{31} = \Delta U_{31} \quad \text{jer } \Delta W_{31} = 0 \quad (\Delta V = 0)$$

$$C_v = \frac{1}{n} \frac{dU}{dT} \Rightarrow dU = n C_v dT$$

$$\Delta U = n C_v (T_1 - T_3)$$

$$\Delta U = 1 \cdot \frac{3}{2} R \cdot (283 - 178) \text{ K}$$

$$\Delta U = \Delta Q = 1309,46 \text{ J}$$

$$\Delta Q = n C_p \Delta T + p \Delta V \rightarrow \text{ovo nije 1. ZTD!}$$